

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref
23/2577-

Dato
25. juni 2024

Statsbudsjettet 2024 – Supplerende tildelingsbrev nr. 9 – Oppdrag til oppfølgingen av Nasjonal transportplan 2025-2036

Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrev av 9. januar 2024 (korrigert versjon) til Statens vegvesen. Videre viser vi til Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2023-2024) *Nasjonal transportplan 2025-2036*, jf. Innst. 439 (2023-2024).

I dette supplerende tildelingsbrevet gir Samferdselsdepartementet Statens vegvesen følgende oppdrag:

- Gjennomføre forenklede byutredninger for de fire største byområdene
- Lage forslag til utforming av tilskuddsordningen til fem byer utenfor ordningen med byveksttaler.

Oppdragene skal starte opp i 2024 og er forutsatt dekket innenfor gjeldende budsjetttrammer til Statens vegvesen.

Oppdrag nr. 4-2024: Oppdatering av det faglige grunnlaget til kommende forhandlinger om byveksttaler

Bakgrunn

I meldingen om Nasjonal transportplan 2025-2036 er det prioritert å legge til rette for å reforhandle byveksttalene for Oslo-området, Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren. Regjeringen har foreløpig ikke tatt stilling til når reforhandlingene vil kunne starte opp. Videre fremgår det av meldingen at det utover i planperioden vil være aktuelt å invitere Buskerudbyen og Grenland til forhandlinger om byveksttaler, og det er prioritert midler i den økonomiske rammen til å reforhandle og forlenge avtalene for Tromsø, Kristiansandsregionen og Nedre Glomma ut over avtaleperioden som går fram til 2032. For

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Veg-, by- og
trafikksikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Mari Braaten
Larsen
22 24 83 56

de to sistnevnte byområdene forutsetter dette i første omgang at de nylig fremforhandlede forslagene til byvekstavgift fører fram til avtaleinngåelse.

Det skal som hovedregel foreligge forenklete byutredninger før staten inviterer til forhandlinger eller reforhandlinger av byvekstavgifter, jf. meldingen om Nasjonal transportplan 2025-2036 kap. 17.3. Det er tidligere gjennomført utredninger for byområdene som viser ulike måter å nå nullvekstmålet på, og som har vært et faglig grunnlag for forhandlinger om og oppfølging av byvekstavgiftene. Det er behov for å oppdatere disse utredningene for å ta høyde for endringer i fremskrivninger og prognoser, og for å tilpasse arbeidet med byvekstavgiftene til de økonomiske rammene og føringene om virkemiddelbruk som er beskrevet i meldingen.

Beskrivelse av oppdraget

Vi ber Statens vegvesen om å lede arbeidet med å gjennomføre forenklete byutredninger. Det skal skje i samarbeid med Jernbanedirektoratet, de aktuelle statsforvalterne og lokale myndigheter, og skal resultere i et oppdatert og omforent faglig grunnlag for kommende reforhandlinger av byvekstavgiftene. Formålet er å vise hvordan det enkelte byområdet kan nå nullvekstmålet gjennom ulike virkemidelpakker. Føringene om byvekstavgifter i meldingen om Nasjonal transportplan 2025-2036 skal ligge til grunn. Det forventes at partene stiller med nødvendig datagrunnlag og ressurser til arbeidet. Beregnings- og analysearbeidet ledes av Statens vegvesen. Det forutsettes spesielt at kommunene bidrar aktivt i arbeidet med arealdataverktøyet.

Arbeidet avgrenses i første omgang til de fire største byområdene. Departementet vil på et senere tidspunkt vurdere behovet for å gjøre tilsvarende utredninger for de fem øvrige byområdene som er omfattet av ordningen med byvekstavgifter.

Arbeidet skal ta utgangspunkt i tidligere utredninger og analyser for byområdene, som suppleres med oppdaterte beregninger og vurderinger der det er behov for det. Siden utredningsbehovet kan være ulikt bes Statens vegvesen om å vurdere ambisjonsnivået for utredningene, ut fra lokale behov og forhold. En felles metode bør så langt det er mulig legges til grunn, slik at det kan gjøres vurderinger også på tvers av byområdene.

Effektiv ressursbruk og prioritering av tiltak som gir god måloppnåelse vil være avgjørende for å lykkes i arbeidet med byvekstavgiftene framover. Vi ber om at det gjøres enkle samfunnsøkonomiske analyser der det er mulig. Dette kan eventuelt suppleres eller gjøres med kvalitative vurderinger.

I Nasjonal transportplan 2025-2036 er bompenger, parkeringsrestriksjoner og arealbruk fremhevet spesielt som viktige virkemidler for å nå nullvekstmålet, sammen med en videre satsing på kollektivtransport, sykling og gange. Arealdataverktøyet skal brukes i arbeidet for å vurdere virkningene av arealbruk og parkeringsrestriksjoner. Vi ber også Statens vegvesen vurdere hvordan utredningene kan brukes til å belyse hvordan bompengereordningene i byområdene kan innrettes mer treffsikkert for å nå nullvekstmålet.

Frist og rapportering

Vi ber om at Statens vegvesen oversender en overordnet prosjektplan til Samferdselsdepartementet innen 30.09.2024. Utredningene skal presenteres i rapporter for de enkelte byområdene samt i en samlereport. Prosjektplanen skal inneholde en tidsplan for leveranse i løpet av 2025

Oppdrag nr. 5-2024: Utforming av tilskuddsordning for fem mindre byområder utenfor ordningen med byvekstavtaler

Bakgrunn

I Meld. St. 14 (2022-2023) *Nasjonal transportplan 2025-2036* er tilskuddsordningen for klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet i fem byområder utenfor ordningen med byvekstavtaler prioritert videreført fram til 2036. Midlene fra denne tilskuddsordningen har de tre siste årene vært utbetalt som engangsutbetalinger til Bodø og Ålesund, som har oppfylt kriteriene for ordningen. Når det nå legges til grunn at ordningen videreføres i hele planperioden, er det behov for å utforme en tilskuddsordning som legger til rette for økt langsiktighet og forutsigbarhet for byområdene, samt god måloppnåelse og effektiv bruk av midler samlet sett.

Beskrivelse av oppdraget

Samferdselsdepartementet ber Statens vegvesen om å lage et forslag til hvordan tilskuddsordningen kan utformes i tråd med reglementet for økonomistyring i staten og føringene gitt i *Nasjonal transportplan*, kap. 17.4.4. Det vil også være relevant å se hen til føringene gitt i Meld. St. 20 (2020-2021) *Nasjonal transportplan 2022-2033*.

Vi legger til grunn at Statens vegvesen fortsatt skal være tilskuddsforvalter, og at ordningen er øremerket Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord og Larvik) som tidligere. Vi ber om at forslaget inkluderer vurderinger av om det bør inngås flerårige avtaler med byområdene og eventuelt av hvilken varighet. Vi ber også om en vurdering av om tilskuddet bør kunne brukes til tiltak både på riksvei og fylkesvei/kommunal vei, og om dette eventuelt vil ha konsekvenser for arbeidet med statsbudsjettet der tilskuddet i dag budsjetteres over kap. 1332 Transport i byområder mv., post 66 Tilskudd til byområder.

I *Nasjonal transportplan 2025-2036* er den økonomiske rammen for tilskuddet 50 mill. kr i årlig gjennomsnitt. I utformingen av tilskuddsordningen må det gjøres avveininger mellom rammeverk/krav og effektiv ressursbruk slik at arbeidet med å administrere tilskuddet står i forhold til omfanget av dette. Ordningen bør derfor være enkel å administrere for Statens vegvesen og følge opp for tilskuddsmottakerne, samtidig som behovet for oppfølging og kontroll blir tilstrekkelig ivaretatt. Det skal legges til rette for at det prioriteres kostnadseffektive tiltak som bidrar til god måloppnåelse.

Samferdselsdepartementet tar sikte på at byområdene skal kunne søke om og få utbetalt midler f.o.m. 2025.

Frist og rapportering

Frist for leveransen er 30.09.2024.

Med hilsen

Ingun Hagesveen (e.f.)
avdelingsdirektør

Mari Braaten Larssen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen